

Bornedal-gyser får premiere i Danmark

THISTED: Ole Bornedals gyser *The Possession* får torsdag 22. november danmarkspremiere, blandt andet i Kino 1-2-3 i Thisted. Filmen handler om en familie, der bliver hjemsoget af en ond dæmon. Dæmonen trænger ind i sit of-fers sjæl, for til sidst at fortære det helt.

Da krigen forlod Hannæs - og hele Thy

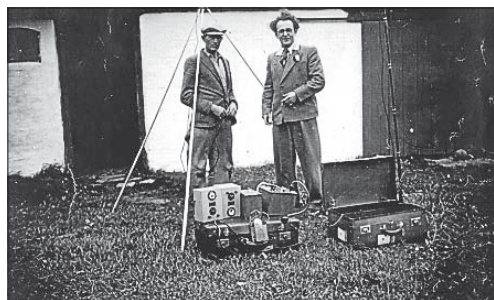
HAN HERRED BOGEN 2013: Det er "5 minutter over 12", siger lokalhistorikeren Ingvar Jakobsen, Øsløs, om den igangsatte indsamling af besættelsestidsberetninger og arkivalier fra både Vester og Øster Hanherred

Af Villy Dall
villy.dall@nordjyske.dk

HANNÆS-THY: - Det er "5 minutter over 12", lyder det fra lokalhistorikeren Ingvar Jakobsen, Øsløs, der er med i forskellige lokalhistoriske sammenhænge i såvel Hanherred som Thy og i øvrigt redaktionsmedlem for Han Herred Bogen 2013, der udkommer torsdag 22. november.

Udtalelsen henviser til et ofte benyttet udtryk under den tyske besættelse af Danmark 1940-45: "5 minutter i 12", bl.a. navnet på flere illegale blade. Ingvar Jakobsen taler om det initiativ, de lokalhistoriske foreninger i Vester og Øster Hanherred tidligere i år har sat i gang med henblik på at få indsamlet beretninger og arkivalier fra besættelsestiden.

Initiativet danner baggrund for to artikler i Han Herred Bogen 2013, nemlig Ingvar Jakobsens artikel "Besættelsestiden på Hannæs" og historikeren Ole Villumsen Krogs artikel "Tyske efterladenskaber i Øster og Vester Han Herred efter besættelsestiden".

Efter Befrielsen demonteredes pejlestationen i Tømmerby af de to operatører, fra venstre Jens Skovsted og Charles Sloth. Foto fra bogen

Denne artikel dækker i virkeligheden det meste af Thisted Amt, nemlig hele Hurup Politikreds, der gik fra Odde-sund til Snedsted, altså Thyholm og Sydthy, og Thisted Politikreds, der dækkede resten af Thy samt både Vester og Øster Hanherred. Mors, der også var en del af Thisted Amt, indgår derimod ikke i beretningen.

Jakobsen fortæller, at straks efter besættelsen 9. april 1940 blev der igangsat møder og sangarrangementer på dansk og nordisk grundlag i forsamlingshuse-ne i Arup, Frøstrup og Øsløs, på voldstedet Helledis i Vesløs og på kroerne i Vesløs og Frøstrup.

Derefter mærkede hannæsboerne i virkeligheden ikke så meget til krigen før 29. august 1943.

Det skal dog bemærkes, at i denne beretning ses der bort fra befæstningsarbejderne på vestkysten, herunder ved Bulbjerg.

Sydhannæsgruppen

Efter at tyskerne havde taget det danske politi 19. september 1944, blev der etableret en modtagegruppe på Sydhannæs på seks mand. Den

holdt delvis til hos Georg Agesen, Vesløs, delvis i Krapshuset i Bygholm Vejle. Gruppen deltog ved flere nedkastninger ved Vesløs Huse, i Østerild Plantage og på Snekebjerg ved Øsløs.

I de seneste måneder af krigen dukkede der også på Hannæs en del smågrupper af desertører fra den tyske hær op - især russere, ukrainere og georgiere, men også andre af østeuropæisk oprindelse, som var blevet tvunget ind i Wehrmacht.

På befrielsesaftenen 4. maj 1945 blev gruppen beordret til Rødbro lidt nord for Østerild Plantage, hvor den skulle etablere en spærring for at stoppe nogle HIPO-folk, der var på vej fra Aalborg til Hanstholm. De kom dog aldrig. Senere på befrielsesommeren fik gruppen vagttjeneste ved Vust.

Pejlestationen i Tømmerby

Jakobsen mener, at når modstandsaktiviteten - bortset fra Sydhannæs-gruppen - var forholdsvis ringe på Hannæs, skyldes det ordret oppefra. Fordi man ikke ville gøre opmærksom på den pejlestation, der var etableret i Tømmerby Kirke - og senere på skolen, da elmåleren i kirken begyndte at løbe løbsk med pejlestationens enorme strømforbrug. Stationen var vigtig for De Allieredes indflyvning over Danmark til nedkastningsmål her i landet og bombemål i Tyskland. Pejlestationen blev bestyret af lærer Charles Sloth, Tømmerby, og gårdjejer Jens Skovsted, Lund.

Villumsen Krog fortæller i sin detaljerige, men interessante artikel, om hvad der skete efter 5. maj 1945 med

Modstandsfolk fra Hannæs ved Bulbjerg i befrielsesommeren 1945. Forrest fra venstre Jens Skovsted, Lars Smærup, Charles Sloth og Charles Møller, bagerst fra venstre Emil Poulsen og Børge Thomsen. Foto fra bogen

de efterladenskaber, der stod og lå, da tyskerne var rejst.

To breve fra Thisted

Allerede 15. maj skrev Thisted socialdemokratiske borgmester Chr. Iversen, der også var formand for byens arbejdsmænd, til sin parti-formand, arbejds- og socialminister Hans Hedtoft-Hansen, om 40.000-50.000 poser cement på et lager i Thisted, som man godt kunne bruge lokalt til at få gang i arbejderne, før cementen blev ødelagt. Om samme sag skrev direktør Chr. Homann fra Thisted Jernhandel 27. juni til, hvad man må formode var hans parti-formand, den konservative handelsminister Vilhelm Fibiger, for øvrigt selv thybo og proprietær på Øland i Harring. For ham drejede sig blot om byens store lagre af jern, rør, maskiner og lignende "artik-

ler".

Allerede 14. maj havde handelsministeren udsendt en ordre om, at man inden 22. maj skulle meddele den stedlige politimester om sådanne varelagre. I Thisted Politikreds nedsattes så en kommission til at tage sig af sagen, og 9. og 11. juni blev så den omtalte cement udbudt i byens aviser. Straks meldte køberne sig, først Han Herredernes Tømmerhandel i Fjerritslev, så Thylands Trælasthandel i Vestervig, derefter en lang række, også fra Aarhus.

28. juni blev der udbudt fra de eksisterende fødevarerlagre, og så fulgte slag i slag udbud af lagre af træ, tråd, sejldug, entreprenørartikler, våben, entreprenørmaskiner, godstog og tipvogne og jern. I alt, noterer Villumsen Krog, blev der i Hurup og Thisted politikredse solgt for netto 1,9 mio. kr.

ud af 32,3 mio. kr. på landsplan. Sidste salgsdag lokalt var 22. september 1948, hvor der blev solgt "gammelt jern fra Bulbjerg" for 450 kr.

Registreringen og salget i Thisted fik stor ros, fortæller Villumsen Krog, men 1956 måtte hele sagen åbnes igen, da der blev rejst et belgisk krav mod den danske stat for efter Besættelsen at have uretmæssigt at have solgt et parti tipvognsskinner, som tilhørte en belgisk entreprenør. Det kostede staten 80.000 kr. ved sagens afslutning 1965.

Endnu en artikel i Han Herred Bogen 2012 har helt lokal interesse. Det er en artikel, Ellen Amtoft Gregersen, Frøstrup, har skrevet - både på rigsdansk og på hannæsmaal - om Trine Madson (1858-1944), der i mange år drev pensionat i Bulbjerg-huse.

Thisted Dagblad

Sydhavnvej 5, 7700 Thisted
En del af Nordjyske Medier. Ansv. chefredaktør Per Lyngby
Telefon: 9919 9300
Telefon annoncer: 9919 9399
Telefax/redaktion: 9919 9408
Telefax/annoncer: 9919 9327
Telefax/servicekontor: 9919 9307
Internet: www.thisted-dagblad.dk
E-mail redaktion: thisted@nordjyske.dk
E-mail annoncer: thisted.annonce@nordjyske.dk
E-mail abonnement: abonement@nordjyske.dk
Årgang: 130. årgang

Kontortid: Mandag til torsdag kl. 8.00-14.00
Fredag kl. 8.00-12.00

Har du ikke fået avisen

Ring på tlf. 99 35 34 34
Mandag til fredag fra kl. 7.00-10.30
Lørdag og søndag fra kl. 8.00-10.30
E-mail: abonement@nordjyske.dk

Ledende medarbejdere

	DIREKTE	PRIVAT
Redaktør Svend Ole Jensen	9919 9411	2249 1213
Områdechef Henrik Bech	9919 9321	2161 5550

Redaktionen

Red.sekr. Jørgen Mortensen	9919 9413	9792 6074
Journalist Jens Fogh Andersen	9919 9371	9792 3820
Journalist Lone Lærke Krog	9919 9426	9793 4106
Journalist Ida Smith	9919 9423	9881 1533
Journalist Poul Erik Tarp	9919 9428	9772 0093
Journalist Niels Hansen	9919 9424	9799 1573
Journalist Morten Kyndby Holm	9919 9427	9791 0357
Journalist Villy Dall	9919 9415	2177 8182
Journalist Carsten L. Hougaard	9919 9416	9795 3333
Journalist Camilla Gade Christensen	9919 9418	3025 4101

Sportsredaktionen

Journalist Lars Christensen	9919 9422	9792 4123
E-mail: thisted.sport@nordjyske.dk		
Journalist Jakob Frey Ahrentzen	9919 9421	2663 3337

Pressefoto

Peter Mørk	9919 9412	9791 1554
Mobiletelefon	2124 1953	
Diana Holm	9919 9417	9619 2800
Mobiletelefon	2122 9652	